

Water en ruimte blijvend verbonden

Wim Kuijken

Op Prinsjesdag presenteerde het kabinet het Deltaprogramma 2015 met daarin de deltabeslissingen om ons land te kunnen blijven beschermen tegen hoog water en ervoor te zorgen dat Nederland over voldoende zoetwater blijft beschikken als het droger is. De komende decennia werken we structureel aan een klimaatbestendige inrichting van ons land; aan een land dat robuust is ingericht en de extremen van het klimaat in deze eeuw veerkrachtig kan opvangen. Dat vraagt meer dan alleen een preventieve aanpak met dijken en rivierverruimende maatregelen. Het gaat ook om maatregelen om de zoetwatervoorziening robuuster te maken. We moeten slimme keuzes maken bij de inrichting en ontwikkeling van de ruimte in ons land. De opgaven zijn groot, veelzijdig en vragen om continue verbinding van water en ruimte. De deltabeslissingen zijn het resultaat van vier jaar vruchtbaar samenwerken tussen overheid, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen in het Deltaprogramma.

We zijn veilig, maar onze delta is ook kwetsbaar

Na het Deltaplan, dat volgde op de watersnoodramp in 1953 en het advies van de commissie-Veerman in 2008, vormen de deltabeslissingen over waterveiligheid, zoetwater en ruimtelijke adaptatie een nieuw historisch moment voor onze laaggelegen delta. Dit keer ontwikkelen we geen maatregelen na een ramp, maar proberen we een ramp te voorkomen. We zijn veilig, maar onze delta is ook kwetsbaar.

De kern van het voorstel dat ik aan het kabinet deed en dat is overgenomen bestaat uit drie pijlers. Zo wordt het waterveiligheidsbeleid op een nieuwe leest geschoeid. Dankzij nieuwe kennis kunnen we de overstromingsrisicobenadering gaan toepassen in het waterveiligheidsbeleid. We houden rekening met de kans op een overstroming én de gevolgen. Dat is een veel betere benadering. Het maakt gerichte investeringen mogelijk op plaatsen waar de risico's het grootst zijn en is daarmee ook kostenefficiënt. En we kunnen iedereen in ons land een zelfde basisveiligheid bieden. De grootste opgave ligt in het rivierengebied en het overgangsgebied tussen zee en rivier. Er is circa een miljard per jaar beschikbaar. We zullen tot 2050 bezig zijn.

Daarnaast is er aandacht voor de goede beschikbaarheid van zoetwater in ons land. Zoetwater kan vaker een schaars goed worden als

de vraag toeneemt en het klimaat verandert. Onze economie is voor circa 16% afhankelijk van dit zoete water. Inspanningen van overheden en watergebruikers zijn dus nodig. Daarvoor vindt een aantal gerichte investeringen plaats in de watersystemen en in zuinig watergebruik en maken we beter inzichtelijk voor gebruikers wat de beschikbaarheid is door zogeheten voorzieningenniveaus af te spreken. Dit maakt ons bewust van wat we hebben aan zoetwater, maar ook wat we niet hebben. Dit is van belang voor de juiste investeringsbeslissingen.

De laatste pijler is de ruimtelijke inrichting van ons land, die moet de komende decennia klimaatbestendiger en waterrobuuster worden. Overheden en bedrijven moeten gezamenlijk en systematisch aan het werk om de bebouwde omgeving bij (her)ontwikkeling beter bestand maken tegen hitte, droogte, wateroverlast en eventuele overstromingen. Ook deze zomer hebben we op vele plekken in ons land de impact van wateroverlast kunnen zien. Extreme buien zorgden voor ondergelopen straten en wateroverlast in woningen. Als we niet vooruitkijken, wordt de maatschappelijke impact steeds groter. Dit vraagt om visie en durf.

De ambitie om onze delta klimaatbestendig en waterrobuust te maken vraagt een continue inspanning. Toepassing van innovaties en koppeling van de deltaopgaven met andere maatschappelijke opgaven zijn van groot belang om tot (kosten)effectieve oplossingen en investeringsbeslissingen voor de samenleving te komen. Integrale oplossingen verdienen mijn voorkeur maar daarbij zullen ook andere belanghebbende partijen mee moeten betalen. Ik zal de integraliteit van de maatregelen en de daarbij gemaakte afwegingen volgen en jaarlijks rapporteren over de voortgang van onze ambities.

Om daadwerkelijk een ramp te voorkomen moet er 20 tot 30 jaar heel hard doorgewerkt worden op heel veel plekken in het land aan rivieren, de kust, de meren en in steden. Ruim 20 miljard euro is nodig voor investeringen in deze periode. Het draagvlak voor de deltabeslissingen is heel erg groot. Dat draagvlak wil ik behouden, evenals de daadkracht die we hebben laten zien door de unieke aanpak van het Deltaprogramma. Nederland loopt hiermee voorop in de wereld.

Wim Kuijken (wim.kuijken@deltacommissaris.nl) heeft als topambtenaar gewerkt op verschillende ministeries en is op dit moment als Deltacommissaris verantwoordelijk voor het Deltaprogramma.